ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/23/588-1508-6

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	07.07.2023 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	15.06.2023 (registreeritud inspektsioonis 16.06.2023)
Teabevaldaja	Maa-amet aadress: Mustamäe tee 51, 10621 Tallinn e-posti aadress: maaamet@maaamet.ee
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxxxx@xxxx.ee

RESOLUTSIOON:
Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) jätta vaie rahuldamata, kuna vaide esitaja on oma teabenõudele vastuse saanud ning teabenõudele tähtaegselt vastamata jätmise puhul oli tegemist inimliku eksimusega.
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:
Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 02.06.2023 esitas vaide esitaja Maa-ametile teabenõude, milles palus edastada e-posti teel Pipitare katastriüksuse 83101:003:0471 2021 - 2022 a katastrimõõdistamise toimikust need puudutatud isikute esitatud seisukohad ja taotlused, milles sisalduv puudutab Kangru ja Pipitare maaüksuste vahelist piiri.
2. 02.06.2023 sai vaide esitaja peale teabenõude saatmist ka Maa-ametilt automaatvastuse teabenõude kättesaamise kohta, kuid teabenõudele tähtaegselt ei vastatud.
3. 14.06.2023 edastas vaide esitaja Maa-ametile meeldetuletuse koos palvega teabenõudele vastata, mille sai samuti automaatvastuse kirja kättesaamise kohta.
4. Kuna aga vaide esitaja ka järgmise tööpäeva jooksul oma teabenõudele vastust ei saanud, siis esitas ta 15.06.2023 vaide Maa-ameti poolt teabenõude täitmata jätmise peale.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt ei ole Maa-amet vastanud vaide esitaja teabenõudele ettenähtud aja jooksul. Teabenõue edastati Maa-ametile 02.06.2023, millel Maa-amet vastas automaatse kättesaamiskinnitusega. 14.06.2023 edastas vaide esitaja Maa-ametile meeldetuletuse koos palvega vastata teabenõudele, millele Maa-amet vastas samuti automaatse kättesaamiskinnitusega. Muid teateid selle teabenõude osas Maa-amet edastanud ei ole.

Vaide esitaja palub teha teabevaldajale ettekirjutus seadusliku olukorra taastamiseks.

20.06.2023 teavitas vaide esitaja inspektsiooni, et 19.06.2023 laekus Maa-ametilt vastus teabenõudele. Vastus saabus üheteiskümnendal tööpäeval peale teabenõude Maa-ametile edastamist. Vastusest ei nähtu mõistetavat põhjust miks vastamine nii pikalt viibis. Vaide esitaja leidis, et ametiasutuse puhul tuleks pidada sarnast rikkumist oluliseks ja uurida laiemalt Maa-ameti tegevust teabenõuetele vastamisel.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Maa-ameti selgituste kohaselt esitas Eraisik 02.06.2023 teabenõude, mis on registreeritud Maa-ameti dokumendiregistris 05.06.2023 nr 11-9/23/8853-3, vastamistähtajaga 12.06.2023. Kuna eelnevalt oli Eraisik esitanud teabenõude 26.05.2023, millele Maa-amet saatis vastuse 02.06.2023 kirjaga nr 11-9/23/8853-2, siis ekslikult märkis Maa-amet 26.05.2023 teabenõudele vastuse koostamisel dokumendihaldussüsteemis täidetuks ka 02.06.2023 esitatud teabenõude, millele jäi seetõttu vastamata.

14.06.2023 saatis Eraisik meeldetuletuse, et ei ole saanud vastust oma 02.06.2023 esitatud teabenõudele. Meeldetuletuskiri on registreeritud Maa-ametis 15.06.2023 nr 11-9/23/8853-4. 02.06.2023 esitatud teabenõue avati dokumendiregistris viivitamata uuesti eesmärgiga kohe vastata.

Teabenõudega tutvudes selgus, et 02.06.2023 saadetud teabenõude sisuks oli Eraisiku kui Kangru katastriüksuse (831:003:0561) omaniku soov saada Pipitare katastriüksuse (83101:003:0471) katastrimõõdistamise toimikust need puudutatud isikute esitatud seisukohad ja taotlused, milles sisalduv puudutab Kangru ja Pipitare maaüksuste vahelist piiri. Tegemist oli poolelioleva katastrimenetlusega ning teabenõudele vastamisele kaasati ka menetlusega seotud ametnikud selgitamaks välja, millised dokumendid sisaldavad teabenõudjat huvitavat teavet.

Maa-amet vastas 02.06.2023 saabunud teabenõudele ja 14.06.2023 meeldetuletuskirjale 19.06.2023 nr 11-9/23/8853-5 ja vabandas vastusega viivitamise pärast. Selgitavas vastuses edastas Maa-amet teabenõudjale Maa-ameti peadirektori 28.04.2023 korralduse nr 1-17/23/987 „Otsus Lipingu, Kangru, Lagle ning moodustatavate Pipitare ja Tulevikumaa katastriüksuste ühiste piiripunktide asukoha määramise kohta“ ja maamõõtja koostatud piiriprotokolli. Samad dokumendid edastas Maa-amet Eraisikule postiga (väljastusteatega) 02.05.2023 ja tema taotluse alusel e-postiga 22.05.2023. Seega saame öelda, et vastus teabenõudele tõepoolest viibis ning teabenõudja jäi teavituseta inimliku eksimuse tõttu, vastuse koostamine oli aga ettearvatust aeganõudvam.

Täiendavalt on Maa-amet selgitanud, et lähtub ja rakendab teabenõudele vastamisel avaliku teabe seaduse § 18 lg 1, mis sätestab, et teabenõudele tuleb vastata viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Parima praktika ja kliendikesksuse eesmärgil on Maa-amet korraldanud ja korraldab ka edaspidi oma töötajatele asjakohaseid koolitusi, et pidada kinni teabenõuetele vastamise nõuetest.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepääs avalikule teabele

1. AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Antud juhul puudub vaidlus selles, et küsitud dokumendi puhul on tegemist avaliku teabega avaliku teabe seaduse mõistes.
2. AvTS § 3 lg 2 kohaselt saab avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras. Juurdepääsupiirangu alused on sätestatud AvTS §-s 35 ja valdkondade eriseadustes. Teabenõude täitmisest keeldumise korral tuleb keeldumist ka põhjendada (AvTS § 23 lg 3).
3. AvTS § 9 lg 2 p 1 kohaselt on teabevaldaja teabele juurdepääsu võimaldamisel kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus.

Teabenõudele vastamine

4. AvTS § 18 lg 1 sätestab, et teabenõue täidetakse viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Antud juhul esitas vaide esitaja Maa-ametile 02.06.2023 teabenõude, millele sai ka automaatvastuse teabenõude kättesaamise kohta. Maa-ameti selgitustest nähtub, et kuna 02.06.2023 vastati vaide esitaja eelmisele teabenõudele, siis märgiti ekslikult täidetuks ka samal päeval edastatud uus teabenõue. Ehk siis tegemist ei olnud tahtlikult teabenõudele vastamata jätmisega, vaid inimliku eksimusega.
5. Kuna 02.06.2023 teabenõudele tähtaegselt ei vastatud, siis edastas vaide esitaja 14.06.2023 Maa-ametile meeldetuletuse ning kuna sellele ka järgmise päeva jooksul ei vastatud, siis esitas vaide esitaja inspektsioonile vaide. Siinkohal pean vajalikuks märkida, et kui ekslikult on jäänud teabenõudele tähtaegselt vastamata, siis ei saa eeldada, et peale meeldetuletuse esitamist on teabenõudjal alati koheselt võimalik soovitud dokumendid väljastada. Soovitud teabe välja selgitamine võib olla ka aeganõudev.
6. Samas nähtub Maa-ameti selgitustest, et teabenõudes küsitud dokumendid olid vaide esitajale juba ka varasemalt edastatud, mis on aluseks ka teabenõude täitmisest keeldumiseks. See ei tähenda siiski seda, teabenõudele ei tuleks tähtaegselt vastata või võiks jätta vastamata. Küll aga annab see, kui teabenõudjale on soovitud dokumendid juba varasemalt edastatud, teabevaldajale võimaluse keelduda teabenõude täitmisest. Antud juhul ei ole Maa-amet siiski teabenõude täitmisest keeldunud, vaid on soovitud dokumendid (küll hilinenult) uuesti edastanud.
7. Kuna Maa-amet on vaide esitaja teabenõudele vastanud ning vaide esitaja ei ole peale 19.06.2023 Maa-ametilt vastuse saamist teatanud, et mõni soovitud dokument oleks jäänud väljastamata, siis loeb inspektsioon Maa-ameti poolt 19.06.2023 edastatud vastusega teabenõude täidetuks. Samuti on Maa-amet oma eksimust tunnistanud ja põhjendanud teabenõudele tähtaegselt vastamata jätmist, millest nähtub, et tegemist oli inimliku eksimusega. Kuna vaide esitajale on Maa-ameti põhjendused käesolevast vaideotsusest kättesaadavad, siis pole alust teha Maa-ametile ettekirjutust vaide esitajale täiendavate selgituste edastamiseks. Eeltoodust tulenevalt jääb vaie rahuldamata. Küll aga tuleb Maa-ametil edaspidi selliste juhtumite korral teabenõudjale ka selgitada, mis tingis teabenõudele vastamistähtajast mitte kinnipidamise.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
jurist
peadirektori volitusel